

Informatie over het uitschakelen van een ICD

Inleiding

De afgelopen jaren wordt bij patiënten met hartfalen of ritmestoornissen steeds vaker een implanteerbare cardioverter-defibrillator (ICD) ingebracht. Als een patiënt een ICD heeft kan dit apparaat (ook thuis) uitgeschakeld worden door de pacemakertechnicus in het (pre) terminale stadium. De huisarts of SO kan op het ICD -PM pasje van de patiënt informatie vinden of het ICD of een pacemaker betreft, tevens staat de naam van het ziekenhuis en de firmanaam op dit pasje.

Werkwijze

Is het besluit genomen om de ICD uit te schakelen dan gaat de voorkeur uit naar uitprogrammeren (=uitzetten) door de pacemakertechnicus.

De voordelen van het uitzetten van de ICD

Onnodige en onaangename shocks worden voorkomen, ook als patiënt al is overleden. De patiënt kan nu overlijden soms plots door ventrikelfibrilleren. Piep of alarm- tonen die normaliter dienen om de patiënt contact te laten opnemen met de pacemakertechnicus worden uitgeschakeld en zijn niet meer hinderlijk tijdens of na het overlijden.

Na het overlijden wordt de ICD uitgezet en de batterij door de begrafenisondernemer verwijderd met een geïsoleerde tang (CEI norm 900), dit om een mogelijke 800 volt shock te voorkomen. De redenen om de ICD te verwijderen zijn explosie gevaar bij crematie en milieuschade; dit laatste geldt ook voor pacemakers. Zijn er vragen van de familie met betrekking tot het overlijden dan kan, zoals hiervoor al genoemd, de ICD na verwijdering worden uitgelezen.

Patiënt en familie kunnen vragen stellen aan de pacemakertechnicus, die thuis de ICD komt uitzetten, over de mogelijkheid om de ICD uit te lezen na het overlijden. Er kunnen dan alsnog vragen beantwoord worden en men kan, indien gewenst, uitleg te krijgen over het verwijderen van de ICD-CRT na het overlijden.